

Anykščių centrinė biblioteka

Etnografinis vaidinimas
„SUBATOS VAKARELY“

1976

Anykščiai

Anykščių centrinė biblioteka

1976 m.

Išskirtinės muzikos programos — I dalis.

„Muzikos (muzikinis) — II dalis.

E T N O G R A F I N I S V A I D I N I M A S

1976 m. Išskirtinės muzikos programos — II dalis.

„S U B A T O S V A K A R Ę L I „

„Subatvėčiai (subatvėčiai) — III — IV dalis.

1976 m. Išskirtinės muzikos programos — III — IV dalis.

Medžiagą surinko
ir darbą apipavidalino
S.Tankūnienė

1976 m.

TURINYS

1. Etnografinio vaidinimo programa	- I psl.
2. Naktigonė (scenarijus)	- 2-7 psl.
3. Naktigonės nuotraukos	-8 - 9 psl.
4. Subatvakaris (schema)	- 10 psl.
5. Subatvakaris (scenarijus)	- II - 22 psl.
6. Subatvakario fotografiota medžiaga	- 23 - 31 psl.

N A K T I G O N E

Veiksmas vyksta Niūronių kaime. Dałyvauja 30 vyrų, tame tarptryks senesnio amžiaus, dédémis vadinamų.

Atjoja Jonas ir Petras. Jonas - greitas, nenuoroma, gyvas, Petras - geros širdies, bet lėtas, užsisivajojęs. Atjojė nulipa nuo arklių, juos pančiodami kalba:

JONAS: - Kažna gi ar šindei čia rinksis kas daugiau ar ne?
Šnekėjom, kad subatoj gi josma čia.

PETRAS: - Tai kažna laužų kursta, ar vakaruškan josta?

JONAS: - Aš tai tikrai josiu. Va Adomas atjos, tai priduodu arklius ir kudios.

PETRAS: - Aš-tai niekur neisiu.

JONAS: - Baik tu čia nukabinis nosi vaikčiat, mergų močia da nenumire, ko čia markatnijies!

(Pavaro arklius tollyn, pasigirsta kitų naktygonių daina):

Tylus tylus vakarėlis
Teip ramu unt lauka,
Šviesiai rausvi debesėliai
Padangemis plauka.

Jau nutila paukštuzėliai
Upės nebanduoja
Mtsų broliai broluželiai
Dalgijų nevaliuoja.

Melynake sesutėla
Gelių prisiskynus
Iš gailiujų ašarėlių
Vainikų nupynus.

Nors sutema naktuzėla
Ilgu čia paliki
Seses balsas širdi spaudžia
Negaliu paliki.

(Jiems atjojus prie dainos prisijungia visi).

PETRAS: - Aikit arklius sutvarkykit, kalai gi čia staves.

(Tvarko arklius).

JONAS: - Ainu sausų kelmų, pagalių paieškat, gal kas laužą sumislis kurt.

(Jonas nueina, Petras išsitiesia ant žolės. Pasigirsta laks-tingala.)

Petras: (Uždainuoja)

Ka ir jūs nemiegat, jūs valios paukšteliai,
Kur tik širdis trokšta, ti naša sparneliai.

Užmik laks-tingéla, aš čia viens paliksiu
Žinok, kad šiu nakti tik aš neužmigsiu.

(sugrižta Jonas su kitais nešini kelmais ir žabais, ruošia laužą.
Pasigirsta daina).

Per šilalį jojau tumbai tumbai bai,
Kelia néžinojau, tumbai tumbai bai
Ir nér ir nebus kaip mana mergela
Tumbai tumbai bai tumba tumba ūcha cha!

Sau kemeli šluōja tumbai tumbai bai
Ir linksmai dainuoja tumbai tumbai bai
Ir nér.....

Graži pažiūrēti tumbai tumbai bai
Meili pakalbēti tumbai tumbai bai
Ir nér.....

(Atjoja penki bernai).

KLEMENSAS: - (Lipdamas nuo arklio) Aha! Jūs jau čia? Ir mes išlai-kem žodij.

KAZIMIERAS: - Aš misliju, kad čia šindei linksma bus.

JONAS: - Bus bus linksma, tik tai kažnā katram krašti.

(Ateina visi kiti jau ankščiau paleidę arklius nešdami apinas-rius ir dainuodami)

Per šilų jojau šili šienų pjoviau
Vidury šilalia šienelį padžioviau

Šenelis suvyta, žirgelis sukrypa
O kaip aš nujosiu pas savą mergelę

Saulala pakila, rasela nukrita
Rasela nukrita, dalgela atšipa

KLEMENSAS: - Tai kaip, kursma laužą ar josma kur?

JUOZAPAS: - (Su skrybéliu) - Tegu arkliai da biški paėda, aš tik iš plūga iškinkiau.

KLEMENSAS: - A kadu gi tu arei? Mačiau gi šieną ejai pjaut?

JUOZAPAS: - Iš ryta šienų pjoviau, a pa petų ariau. Va par nedéli išdžius, paldieniki galésma vežt.

(Ateina trys dédés su apinasriais)

- PETRAS: - Va gi ir dėdes ataina!
- JUOZAPAS: - Ot gera, bus kam arklis pažiurėt. Dabar jau vakuškan tikrai trauksma. Bus kam arklis pažiurėt.
- JONAS: - Aš va tamstai, dėde, kad pažiurėsi, ir liujkų, ir cibukų, ir tituna trupučiukų.
- ADOMAS: - Neraikia man tava nei cibuką nei tituna, aš sava tabokas visų kapši turiu (uždainuoja).
- Seniau liujkos medžia dirbtas
Varium apsadintas
A kapšiukas su kutosais
Iš fabrika imtas.
- JONAS: - Nu tai kaip, dėde, a?
- ADOMAS: - Aha, šindei tai pasaugak, a anuočes kai davet biški užsnust, tai kelnias ir runkoves susiuuvat. A Anuprū tai prie berželia buvat pririši.
- KLEMENSAS: - Ne ne, dėde, jau nebedarysma teip nikadu.
- ADOMAS: - Tai sėskim da paskalbékim. Paskiau gal da susderēsma, daabar da unksti. Va skiltuvus, uždekit laužą. Matai, kai kurijam tai unt nedéguli pridegsma. Neraiks čerčikų gadint, a jum neraiks na gaspadines vogt.
- JONAS: - Aha, dėde, gal jau žinai, gal bobas apskunde, kaip mes anuočes čerčikus vogem. Pavogi tik kad ir čerčikus, tai paskiau už visas bėdas lieki kaltus. Kad ir šuva kiaušinius suvėda, tau vistiek bėda.
- ADOMAS: - Agi nevokit a paprašykit. Matai, jeigu vagi virvelų, tai vogsi ir kumelę, a jeigu vagi degtukus, tai vogsi ir rubliukus.
- JONAS: - A dėde armonikų ar atsineše?
- ANŪPRAS: - Taigi mačiau ir JURge armonika unt berželia kaba, da náréjau pakavot ale paskiau pamisliju, kad neapsmoka. Aik atnešk, unt dirvanélia palikau.
- ADOMAS: - Uždainuokim kol atneš. Gal da daugiau kas atjos.
- I. Šių nakti par nakti gaideliai įedoja
Negedokit gaideliai, netruminkit naktelas
3. Da neišvariau puse pradalgélia
Unt dalges pasirémiau, unt dalgelas rymojau
4. Išauša aušrela, patekes saulala
Aisma broliai lunkelan, pjauti žalia šenelia.
- (Atneša armoniką, truputi pagroja. Berniū tarpusavyje šoka. Užgroja „Subatos vakarėlių balnojau juodberėli“ - visi dainuoja)
- JONAS: - Tai kaipgi su vakarušku, dėde. Susitarsma ar ne? Ba jau pats česus.
- ADOMAS: - Tai kurgi jau léksta?
- JONAS: - Užuožeres prie Ilgia ezerėlia.
- ADOMAS: - Ale gi ir iissirinkat - lig. Anykščių kokie pinki kilometrai, a da lig Užuožerių trys-keturi.

KLEMENSAS : - Bernui kaip šuniui ir pinki varstai neiškelia. Bala - ne tvora, purvus - ne degutus!

ADOMAS : - Jokit jokit, kai jum iškres kokių štukų, kai uždaris kamarañ, tai raiks pre kamonų list, tadu žinosta. Mun tai teip buva vieñu rōz jeunystei. Nuvéjam kiton ulyčian vakaruot. Gražiai prieme, paskiau pradéjam mérugas viliot, tai bernai kaip užstate piestam visas priemenes duris! Pradéjam ieškot prakur išeit ir sulindam kamarañ, a paskiau susrādam kaminu a kamini lašiniai kabéja. Tai kol mes nukabinéjam tuos lašinius, kol virvelas na lašiniu suraišiajam, sustaukavam išsidirbam visi, let nelet išliaužem.

Prieinam pre sava arkliu nebepažistam - karčiai ir vuodegas nukarpýta, a vietaj viena mana prieteliaus kumelas - ažys priryštus. A kugi darysi, kam gi pasiskūsi.

ANUPRAS : - A mes iš sava ulyčias mai ne teip bernus vydavam. Vienu rozū mīsū mergų pradéja viliot taks Butaučiokus iš Naujanių. Tai mes teip padarem. Nuveja vienus iš mīsū tas mergas klétin ir atsigula jas lovan. Ir lauke. Atainā Butaučiokus tik šlamai šlamai lovan, apskabiña ji, myslija kad merga. Grahmanėja, bučiuoja. Tai tas kaip sueme už gerklas, saka nešdinkis sava ulyčion, ar ti mergų nebeužtenka. Tai tam jau neberaikėja atait.

VINCAS : - A mes tai labai gudrūs ir drūsus būdavam. Mīsū niekus nepagusdindavā. Aidaiv par svetimas mergas, kaip par šienu. Vienoj ulyčioj tai net susiderēji buvam. Saka katras iš jūsū bus drusiausias, tai gražiausią mergą išpiršma. Tai saka, išsedékit kas nors prie nabašnika vienus par nakt, tai pamatymsa jūsū drusumą. Aš ir apsiemiau. A ti mat buva jū susitarta, kad vienus atsiguls graban, ir kai sedésiu pradés keltis iš grabą. Nuveda mani takion apželusian gryčelan, saka čia labai biedrus numire, neturi nei giminu, aik tu ir pasedék. Aš gi nieka nežinojau. Sédžiu sédžiu ir miegus apeme, tik žiūriu nabašnikas kelias. Tai aš mat kaip stvériau kačergų iš kumpą, kaip daviau galvon, sakau jei numirei tai ir gulék, ką čia velnia kilojes!

(Tuo tarpu užsimoja pagaliu į kitų paruošta kerepétą).

Visi pradeda mušti kerepétą.

JONAS : - Ei vyrai žiūrésma katram geriausiai šindei seksis vakaruškoj. Davai kiaulų varam dvaran.

VISI : - Varam!

/Žaidžia varydami kiaule dvaran/.

JONAS : - A Klemensui kad sekės! Žiūrésma kaip vakaruškoj sesksis.
ADOMAS : - Palaukit palaukit gal iš visa paims pušinį toj jūsū vakaruškoj.

Anupras - Ne pušinį ale žiūrék, kad peile negautum pašonen.
(Tuo metu kai visi išsirengę žaidžia, kažkas paima Klemenso skrybélé ir īmeta į eglę. O į kitą eglę īmeta Juozapo sermégą. Žaidžiantieji to nepastebi/.

JONAS : - Nu tai kaip, ainam vakaruot?

PETRAS : - A tu tai kaip tikrus aitvarus, ir aini kaip skarbas jautis per ulyčias/Jonas juokesi/ Žinam žinam tava vakaruškas Kožnū nakt tavi vis raikia vakaruškan palaist, vis pa kelias ulyčias apjoji par nakt.

JONAS : - Nu tai ir tilék, kad žinai.

KLEMENSAS : - Aš tai jau pėšcius neisiu šitiuk kelia. Jeigu jojam , yai tik raiti.

ADOMAS: - Jok jok,kai rāsi vietaj kumelas oži pririštū,tai žinosi.

KLEMENSAS: - A mēs arklių ir nerišma,palaisma margakelnia Žébas dabiluos ir tegu ganas.Da netakiuos vilkašeres paés.

JUOZAPAS: - A mana kuinus netikis - nenoriu.

KLEMENSAS: - Sėsk va unt mana - abu nuneš.

JONAS: - Galim ir pa du unt viena jot.

KLEMENSAS: - /Pasigenda savo skrybėlio/Tai kugi jos i - kepeliusė nebér.Ei jūs,paškustvas,kepeliusi atiduočit.

PETRAS: - Žiurék žiurék,tava kepeliusi varna gūžtū suka.

/Klemensas pasiima lazdą ir bando nusimti skrybėlę,kol nuima/

JUOZAPAS: - /Juokesi/A mana sermēga kad gi maskatuojas!

JONAS:/Uždainuoja/: - Čimči drimči,šakar makar,kur buvai Juozeli vakar.

JUOZAPAS: - Par Maušiukų baliavojau,kailinelius prauliojau.

JONAS: - Bučiau gryžis kad nespejau,patvary par nakt gulėjau.

JUOZAPAS:- Čimči drimči šakar makar,ka negrīžai nama īvakar.

/Su Juozapu dainuoja visi,nuimama nuo eglių sermēga ir skrybėlė/

JONAS: 2- Nu tai jojam gi jūs bedušnikai!

KLEMENSAS: - Jojam jojam.Ale dėdes nenulaiskit labai toli mūsų arklių,kad neraiktū rytoj talkon ait.

ADOMAS: - Nu tai žiūrėsma.Va žioč kad žintūs būtum,ale sulauksi.
Kur velnis nuneš ti ir mergų gausi.Ale žinokit,svetimos ulyčios mergas už žirnį mažesnes,už velnį piktesnes.

JONAS: - Mes tamsfai,dėde,(kreipiasi į Adomą)ir pusbanki unt kita rožą susitarsma.

ADOMAS: - Teip teip,gausi iš tau pusbanki.Kai gausta sprundan,tai špyga bus.

JONAS: - Nu,dėde,Užuožeres saka,kad nebūna muštynių.

/Ima visi apynasrius ir eidami arklių dainuoja/:

Tykus vakars be vėjo be vėjo
Lakštingėla čiulbėja čiulbėja

Mergužėla daržely daržely
Žalias rūtas ravėja ravėja

OI mergelė mėrgelė
Ar nematei žirgelia žirgelia

Matyt mačiau žirgelį žirgelį
Sava téva dvarelių dvarelių

/I vakarušką joja dainuodami/

Šviesi naktis mėnesiėna
Gražu joti vandravoti

Oi žirgelį juodberėli
Taisyk kojas į kelalį

Taisyk kojas į kelali
Raiks tau joti veškeléliu
Raiks tau joti veškeléliu
Ir sustoti pre varteliu.

/Gali būti dainuojama/

„Ant tévelio didžio dvaro“
„Gale tévo lauko“
„Atsisakom nuo senojo svieto“
„Subatos vakaréli“
„Myléjau mergelų pusantrų meteliu“
„Qi laukiau laukiau subatvakarélio“

NETO MUSIUKAS

JUONAS PRATKEVIC

Scenarijaus autoriai:

R.Budreikienė ir
O.Balaišienė.

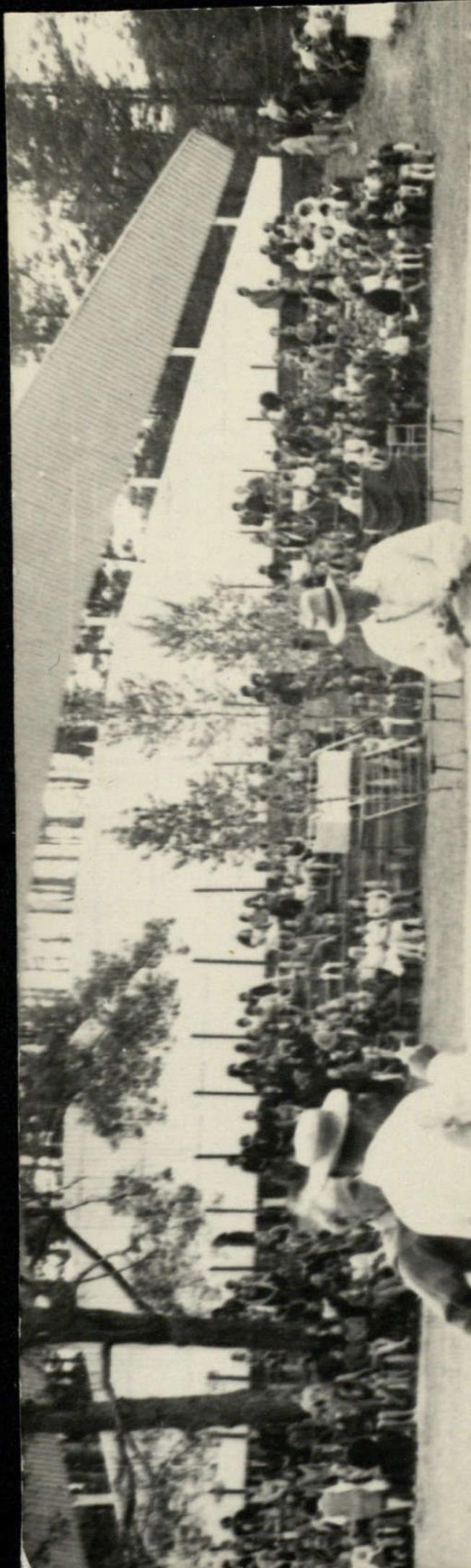
Foto nuotraukos

Juozo Pratkelio

1975 m.

Devil's claw
Root powder
Foto by
Protulio
1945 -

Haluš. gounio

— 1945 —
J. Prokůček
Louny

S U B A T V A K A R I S

/Schema/

I. Šeimininkai ruošia vietą subatvakariui. Šluoja, tvarkosi.

Daina „Ar aš tau, sese, nėsakiau“

Užuominos apie pažangių idėjų skleidima.

II. Pradeda rinktis vaikaruotojai

Atidainuoja merginų pulkas,

paskui - vaikinų pulkas,

po to - ir merginų, ir vaikinų,

ateina naktigoniai,

atvažiuoja muzikantai. Juos sutinka susirinkusieji.

III. Vakarojimas.

Šokiai „Klumpakojis“, „Polka“

Juokavimai - ir poštai

Žaidimas „Vištelių gaudymas“

Dainos

Rateliai: „Gražus mėsų - jaunymėlis“, ir „Šitam dideliam būry“

Senimo kalbos (turėtų išryškėti ir viena kita pažangesnė idėja).

Senimo šokiai: „Kadrilis“, „Padispanas“

Žaidimas „Katinas - ant pečiaus tupėjo“

Dainos: Daina apie Paežerių kaimą, „Saulutė raudona“

Bendras visų vakaruotojų šokis - valsas

Šokis „Noriu miego“

Trumpi pajuokavimai

Daina „Saulutė nusileido“

Suktinis

IV. Skirstymasis.

Toną duoda senimas

Užuominos apie slaptus suéjimus

Skirstymosi dainos

Lieka kapela. Publika kviečiama šokti.

ONELIS: - (nuo mažiausiai dėlėdama) Tūkstančiuose berneliai
vėl nu'leidžia, vėl nu'leidžia, vėl nu'leidžia...
Kai kai taip vėl nu'leidžia ir iškėlėsi žiema!

S U B A T V A K A R I S

JUOZAS: - (laikinai) Šiuo metu žiema Onelis! Jūrų namai si-
naudžiai tari parodysčia - valimini būdoragai...
Šiuo metu žiema žiemo gaudžiamas rugpjūtis ir pabaigiamas
žiema, Valdžiai Onelis, jūrų klepinėti nu'leidžia merginos.

I. Pasiruošimas

JUOZAS: - (nuo mažiausiai dėlėdama) Tūkstančiuose berneliai
Valstiečio kiemas, tvora, varteliai...

Šeimininkų dukros ruošiasi vakarojimui: šluojamas kiemas,
barstomas smėliu, statomi suolai, kabinami vainikai. Čia susi-
rinkę ir daugiau kaimo mergaičių. Po vieną dvi ir toliau
renkasi.

Merginos dainuoja:

Ar aš tau, sese, nesakiau,
Ar tau žodelio netariau:
Iššluok kiemeli subatoj,
Atjos bernelis nedėlioj...

Atjojo ponai septyni,
O jū tārnaičiai devyni,
Atjos ir šelmis bernelis,
Kiek jis iškados pridarys.

Pririšo žirgą prie tvoros,
Prie lelijėlės ir rūtos,
Pamuistė žirgas galvelę,-
Išlaužė uosio tvorelę.

Išlaužė uosio tvorelę,
Ištrypė rūtų darželį,
Išrovė rūtą iš šaknų,
O lelijėlė - iš laiškų.

Vai bėgsiu greitai tekina,
Pas motinėlę verkdama,
Močiute mano, kas daryt,
Kaip tą rūtelę prigydyt?

Palaistyk rūtą vandeniu,
O lelijėlė vyneliu,
Prigis rūtelė iš šaknų,
O lelijėlė - iš laiškų.

Dainuojant paskutinių posmų, pasirodo Juozas iš Pašventupio
kaimo. Jis jau iš toliau pradeda armónika pritarti dainuo-
jančioms, o paskui, pabaigus daina dainuoti, užsiremia ant
tvoros ir atsmaukia kepure.

JUOZAS: - Sveikos gyvos, merguželės!

ADÉLÉ: - (šeimininkų duktė) Gyvos sveikos, gražios skaisčios - ki-
taip nė nepasakysii.. O kaip pats laikaisi?

JUOZAS: - Kaip žirnis prie kelio: visi vėjai užpučia, visos dulkės
uždulka, kas netingi, tas raško...

ONELĖ:-(antra šeimininkų duktė) Na, tie Pašventupio bernai!
Vis su bėdom, vis su dejavimais, vis su lémentavojimais:
man tai taip, man tai anaip... Kas iš tokiu:nei dievui
žvakę, nei velnui kačerga!

JUOZAS:-(įšokdamas į kiemą ir gaudydamas Onelę) Ak, tu man ši-
taip! Aš tau parodysiu - velnui kačerga!..

(Dainuodamas „Mes tuos gaidžius pačiausim ir plunksneles
nūrausim „vaikosi Onelę. Toji slepiasi už kitų merginų.
šios Onelę gina“).

JUOZAS: - Gudrios, kai jūsų tiek daug, o aš vienas. Bet palaukit
- susirinks daugiau. Tada jūs kitaip užgiedosit!

LIUDVIŠIŪ: - Ojei ktaip! Mes ir dabar galim tau kitaip užgiedoti

(Dainuoja dviem grupėm: vienos klausia, kitos storais
balsais atsakinėja).

Oi berneli, vienturi,
Gal kepurės neturi?
Turiu turiu gal bent dvi,
Be snápeliu abidvi.

Oi berneli, vienturi,
Galgi batų neturi?
Turiu turiu bent dvejus,
Tik be padų abejus.

/Senieji šeimininkai neša daugiau suolių- senimui. Jie šaukia:
„Pädékit, mérgeiotés!“ Merginos puola į talką, Vienos neša suolus
kitos baigia kabinti vainikus. Adelė nusiveda Juozą į šoną).

ADELĖ: - (Pritildytu balsu)-Kas girdéti?

JUOZAS: - Nagi Didžiūliai į Griežionėles didžiausią punda knygą
iš pasienio parsibraškino.

ADELĖ: - Ir niekur neužkliuvo?

JUOZAS: - Kaipgi užklius! Ketvertu važiuoja. Didžiulienė su liet-
sařgiu, panelės suknelių padurkus paskleidusios, bērnio-
kai - brač, po skrybliais. Žandarai tik pagarba atiduoda..

Adelė:- Tai šiaučiuniokai jau savo dalį pasiémė?

JUOZAS: - Pasiémė. Ir man davė. Ciciliškas. (Floja per kišenę)
Va, čia, atrodo, taip ir spurda kišenėje.

ADELĖ: - Tai gal ir man kokią pasuks?

JUOZAS: - Tāu Kazys atbogins. Ir ne viena. Pasidairyk vietas, kur
užkišti.

ADELĖ: - Ir Vinco šiandien pas mus nebus?

JUOZAS : - Ji Didžiulių Antanas I Latavénus išvežé. Ten vakarėlis.
Kažkokį vaidinimą ruošia. Jam ten geriau kalbas sakyti.

ADELĖ: - O Justinas?

JUOZAS: - Matai, ir nenukentei, širdyt. Neprapuls ir tavo Justinas,
nebijok. Dabar jis didesniais reikalais užsiémės...

ADELĖ: - Kad nebegaļiu. Širdmę visą laiką kaip perverta. Kiša jis
galvą tiesiai vilkui į nasrus...

JUOZAS: - Ale kad tas vilkas jau baisiai iškaršęs, nebe jo dantims Justino sprandas.O ir Justinas - negi vienas...

II. RINKIMAS IS

ONELĖ: - Citat, mergiotės, man rodos - nuo Peniankų atidainuoja.
/Visi aptyla.Girdéti merginų daina/.

Kas subatos vakarėli, oi.....
Pyniau rūtų vainikėli, oi....
Nusipynūs vainikėli, oi...
Ejau vaikščiot su berneliu, oi....
Ir pakilo šiaurus vėjas, oi.....
Ir nupūtė vainikėli, oi.....
Ir nupūtė vainikėli, oi.....
I giluji Dunojėli, oi....
Vainikėlis plaukte plaukia, oi.....
Merguželė balsu šaukia, oi....
Kitoj pusėj Dunojėlio, oi.....
Pulkas bernelių stovėjo, oi....
Vienas iš jųjų atsirado, oi....
Už vainiką galvą deda, oi.....
Vainikėlis ant krantelio, oi....
Bernuželis ant dugnelio, oi....
Vainikėlis ant galvelės, oi....
Bernuželis ant lentelės, oi....

/Sueina Peniankų merginos/.

KOSTĖ: - Sveiki ažuožeriečiai! Kaip Ilgio ežeras? Ar dar neužako?

ONUTĖ: - Ko jam akti? Ar vandens maža?

KOSTĖ: - Nūgi žmonės kalba, kad ažuožeriečiai visuos kampuos tiek jau šoka, tiek jau trypia, kad net Ilgio krantai į vandenį griūna.

ONELĖ: - Ko mūms nešokti? Jauni, sveiki, neženoti. Šökame, kad net vyža ugnį skelia. Va, ir jūs pas mus ko gi atėjote? Negi eitumėt pas kokius nors šventakuprius?

KOSTĖ: - Kas teisybė, fai teisybė. Niekur taip smagu nebūna, kaip pas jus. Dėkui, kad pakvietėt. O ir iš kitur traukia kirkbinėm.

/Girdéti vyru daina, pritariant armonikai/.

Čiulba ulba paukšteliai
Žaliām vyšnių sodely,
Gailiai verkia jauna merguželė

Oi, mergele, ko verki
Ašarėles kam lieji,
Ko blaškais kaip pašautas paukšteliis.

Ači tévelis taū baré,
Šieno grébt išvaré,
Ar laukuose šienelj sulijo?

Nei tévelis man baré,
Nei šienelio grébt varé,
Nei laukuose šienelj sulijo...

Aš bernelj myléjau,
Per laukelj lydéjau,
Ojisai pas mane neatéjo...

ADELÉ: - Šeiminiškių jaunimas atgriūva!

/Šeimyniškiečiai prie vartelių dainuoja/:

Mes éjom, mes éjom
Per kalnus ir miškus.
Mes éjom, mes éjom
Per kalnus ir miškus.

Ir atéjom čia šokéjai,
Smarkiai kojom sutrepsejom:
Atdarykit vartelius,
Ir ileiskit šokéjus...

ADELÉ: - Prašom prašom, sveteliai, prašom, keliauninkai: kiemas vi-sas sutvarkytas, baltu sméliu paabarstytas, - gražiai jūsų laukiam.

NAPALYS: -(iš Šeimyniškių) Užtat ir atplusém, atšlaméjom visu bariu (išstumdamas liurbavotą Jurgį į priekį) ir Jurgį atsivedém.

JURGIS: - /Nerangiai stengdamasis išsisukti iš Napalio rankų/
Ko tau Jurgis užkliuvo? Ko tau Jurgis užkliuvo? Ko taip jau iš karto ant jo dantis pakabina?

ONELÉ: - Jūrgeli, nebūk toks dagilis nepaliečiamas. Mergaités! Čionai!

/Pradeda rateli „Jurgeli, meistreli“. Jurgis nerangiai slampinéja po rata, bet, kai reikia pařodyti, ką daryti, jis staiga susivikruoja ir ganā žvaliai išpliauškina pliauskutį. Paskui į rata įstumia Onele/.

(Tuo laiku pasigirsta naktigonių daina).

Subatos vakaréli
Balnojau juodberéli, /2 kartus

Oi lylia lylia lylia,
Balnojau juodberéli.

Juodberéli balnojau
Pas mergužéle jojau
Oi lylia.....

Pas mergužéle jojau
Kelelio nežinojau
Oi lylia.....

Nujojau šimtā myliu
Prijojau žalia giria,
Oi lylia.....

III.
O toj žalioj girelėj
Kukuoj raiba gegelé
Oi lylia.....

Gegutéle raičioji
Ko taip liūdnai kukuoji,
Oi lylia.....

Ko taip liūdnai kukuoji
Gal varželius rokuojoji,
Oi lylia.....

PIEMENIOKAS: -(Ipuildamas) Naktigoniai atidainuoja!

/Visi sužiūra ir suklūsta/

Naktigonių daina:
Šia naktele per naktele
Aš miegelio nemiegojau.

ONELĖ: -
Aš miegelio nemiegojau,
Ant žirgelio prarymojau.

MŪS IKANTAS:
Ant žirgelio prarymojau,
Sau mergelę prisviliojau...

NAKTIGONIAI: -/Sueidami kieman/Ot subuvimas - tai subuvimas!
Jaunymėlio gražumėlis! Senimėlio rimtumėlis!

/Sénimas per visą jaunimo rinkimasi taip pat po vieną, po du su-eina. Vieni susėda ant suoliu, kiti šnekasi prie tvoros/.

Naktigoniai sukasi apie merginas. Vienas jų, armonika pritardamas užtraukia:

Jūs mergaitės,
Jūs aguonos,
Jūs be mūsų -
Kaip be duonos
Dzingul dzingul dzingulia....

Merginos atsikerta:

JAPALIS: -
Jūs berniukai,
Jūs šalbieriai,
Jūs ne mūsų
Kavalieriai
Dzingul dzingul dzingulia....

Vyrų:
Vyras - kaip suolių, vienės Jungis
Jūs mergaitės,
Jūs petruškos,
Jūs be mūsų
Kaip be drūskos.
Dzingul dzingul dzingulia....

JURGIUS (iškilmas): -
MERO INOS (kvatedamus) - jaimyniskų qūolas!

III. VAKAROJIMAS.

Vél tas pats piemenukas - uždusęs: Muzikantai, muzikantai atvažiuoja!

Tas pats naktigonis su armonika:

Atvažiuoja Traupio tuinas,
Pirma ratai, paskui kuinas...

/Papuoštais arkliais atvažiuoja muzikantai. Visi juos pasitinka/.

ADELÉ: - /Net susiimdamā rankas/-Nu ir sudulkėjė, nū ir nupilkėjė! Mergaitės, nupūstykit dulkes nuo muzikantų. Matot kokie: nesuprasi, kur akys, kur burna.

/Mergaitės - kurī ranka, kuri - skarele dulkina muzikantus, kai kurie jū nūsivelka švarkus ir patys, pānešę toliau, juos purto. Į būri īsisuka Onelė su didžiule beržo šluota/.

ONELĖ: - Katras labiausiai milfuojės? Dūokit ji šen! Mergaitės, laikykit! Va taip, va šitaip - išilgai sveikatos! (Vanoja muzikantą).

MUZIKANTAS: - Oi, oi! Broliai! Gelbékite! Iki gyvos skūros kerta! (Istrūksta iš merginų).

Vyriausias MUZIKANTAS: - Gana! Gana! Visi jau gražūs, visi jau švarūs... Imam ir padarom pradžia...

/Groja polka, po to - klūmpakojį. Visi šoka. Onelė, kažkaip negavusi poros, šoka su šluota. Kiek pašokus i pašluoja prie šokančios poros, merginai įteikia šluotą, o pati šoka su pastarosios partneriu, po kiek laiko su šluota šokus mergina taip pat padaro su kita pora ir t.t. ir t.t.

Po to šokamas „Klūmpakojis“.

Žodžiu, visi gerai pasišoka.

JUOZAS: -(šluostydamas prakaitą)-Uch, priilsau kaip rugius pioves..

NAPALYS: - Mergaitės! Kam taip nūalsinot ZUOZĄ? Kaltos! Matyt, sukötės kaip apatinės girnapusės. Kur tu matės, kad vakaruškų pradžioj-šitoks vyras kvapa, išleistų!

ONELĖ: - Aš ir sakiau, kad Pašventupio vyrai visi tokie netikėtik „ai“-ir „oi!“....

NAPALYS: - Užtat šeimyniškių vyrai - kaip ažuolai. Vienas Jurgis ko vertas! Ei, Jurgi, pasirodyk, kaip tu atrodai, vieną polką pašokės.

/Išlenda Jurgis tyčia kažkaip persimetęs, vienas petys - į priekį, velka dešinę koją/.

JURGIS (iškilmingai) - Šit kokis aš!

MERGINOS (kvatodamos) - Šeimyniškių ažuolas!

ONELĖ: - (Prišokusi ir užryšusi Jurgui akis)-Na,Jurgi spugi,
pasirodyk,kad nesi iš kelmo spirtas! Gaudyk!

/Jurgis,vėl tapęs vikriū,sugaunā vieną,apglostęs sako „Napalys“
ir nori duoti tam niūksą.Mergaitės šaukia „Ne! Gaudyk toliau!“
Sugavęs mergaitę,Jurgis rékia „Adelé“, „Ne!“ Kažkas jam pakiša
stačiai laikomą suolą.Jurgis prisilietęs iškilmingai apreiš-
kia: „Čia tai pana Darata! „Visi juokiasi.Pagaliau atspéja Ra-
zaliutę.Dabar gaudio Razaliutę.Kažkas jai pakiša gréblių.Raza-
liutė sako: „Čia tai jokios abejonės Simo dantys“.Visi atsisu-
kė į Simą juokiasi.

JUOZAS: - O dabar daina/Pats užveda/.

Pjaun broliukai žalioj lankoj
Baltus dobilélius
Oi,oi,oi,oi,oi, baltus dobilélius.

Bepjaudami sudūmojo:
Nulaužé dalgele
Oi,.....

Ein mergelé per kiemeli,
Pilka sérmegele
Oi,.....

Kad ir pilka sérmegéle
Bet skistūs veideliai
Oi,.....

Merginos nenusileidžia:

Eik,sesute,darželin,
Seseréle,darželin,
Skink žaliašias rūtelės,-
Dabar tavo dienelės...

Nei aš eisiu darželin,
Nei aš skinsiu rūtelių,
Bijau jauno bernelio,
Kad nepasidabotų.

Aš neturiu šimtelius,
Nei sukrautų kraitelius,
Visas mano turtelis -
Žalių rūtų darželis.

Man nereikia šimtelius;
Nei sukrautų kraitelius,
Linksma mano širdelė,
Bet tik-graži mergelė.

Trečią dainą dainuoja ir vyrai,ir merginos:

Per giria, girelę
Sauluté tekéjo,
O pro stiklo langeli
Močiuté žiuréjo.

Klausiu tave,dukrele,
Kur tu vaikštineji,
Kodėl tavo vainikėli
Raselé užgavo.

Anksti ryta ryteli
Éjau vandenėlio,
Tenai mano vainikėli
Raselė užgavo.

Netiesa, dukrele,
Netikri žodeliai:
Po berželiu su berneliu
Žodelių kalbėjai,
Tenai tavo vainikėli
Raselė užgavo.

ONELĖ: - O dabar - ratelij! (Pati pradeda).

PIRŠTAS: Šokami rateliai:

„Gražus mūsų jaunimėlis“ ir
„Šitam dideliam būry“.

BALSAI: - Tais iš nesuplitėjus (jaučiasi).

PIRŠTAS: - Čiačia mūsų jaunimėlis! - Šukrėtis, smakas, kai
tai laip nėštys.

BALSAI: - Tarp nesuplitėjų pirmaki.

PIRŠTAS: - Kuriavim vienai jaunykli pirmaki. Nejantrukėn - nes
tuo metu negaliavo tuo, kai buvo slėptas tėvai:

- Kulin né štai bernia daktari?
Kulin né štai jaučia, - tėvai tėvai.

Diktie negaliu, nes pats galvi laikio iš nė nežinomu ly galiu
- daktari, kai bernia daktari, kai jaučia, o kai tėvai,
tai jaučia.

(Berneli jaučiasi).

- Ir at pasakyti, - pasiskundu viena iš daktarų net
ginkl.

...Jaučius per laukinti alėja nesulėkti?

- Ir nėdžių apie kuri nora nėjiliųspausdinti nėdžių - tu
tai nėjiliųspausdinti.

O jauči!

- Nesklopės, kaudžiai, komedijos, jei nėko nėdžių. Nėdžių
medžiakai - dospadum - nėjiliųspausdinti ir tai visiems dospadum...

(Vielai jaučiasi).

DIDYKAS

I vakarą atėjo ir kaimo pasakorius, visų piršliu vadinamas. Kol jauni šoko, pasišnekūčiavęs senimo būrelyje, jis išeina labiau į priekį, išsitraukia iš burnos pipkę...

PIRŠLYS: - Kas vakaruškoj tyli, to niekas nemyli.

KELETAS BALSU: - O, piršlys melagis. Papasakos. Tik klausyklis.

(Prieina jaunimo grupelė arčiau).

PIRŠLYS: - Bernas narėja ženytis vienū mergu iš bagatų namų. Pasipraše, kad aš jam piršliu pabūčiau. Važiuodami sugalvojam patikrinti, kokia ta merga yra. Kiek pavuau pirkioj ir išėjau paziūrėt arklių. Ineinu bėdavodamas, kad kumelys apsirga. Tik kažna ar vaistų gausma. Klausia, kakių vaistų. Nekažnakaičių, sakau, kai minkai dūonų ir lieka unt alkūnių tešlas priskrebūsias, raikia su peiliu trupučiuku pagrūmptyti... Merga atasmuke runkovė ir saka: „Aš visų runkų pamėksiu undenin, tadu nuskusiu visų tešlų. Bernus tik žvilgt žvilgt in mergas runkų, in mani, až kepureis ir pra duris.

BALSAI: - Taip ir nesupiršai. Aja-jai! (Juokiasi).

PIRŠLYS: - (Arba kitas iš senesnių) - Žiūrekit, mergiotes, kad jum teip nebūtų.

BALSAI: - Dar papasakok ką piršleli.

PIRŠLYS: - Nuvežiau vienu jaunykį pirštis. Inéjam trabon - mergas nér, pasikavo jus. Aš ir klausiu tevų:

- Laisi už šitą berną dukterį?
- Kad da gi jauna, - saka tėvus.

Dukte užgirda, užpykus galvu iškiše iž už pečiaus ir saka:
- Matai, kai darbui dirbti, tai jau nejauna, o kai tekėt,
tai jauna.

(Bernai juokiasi).

- Ir aš pasakysiu, - pasišauna viena iš drąsesnių merginų:

„Kunigas per išpažintį klausia mergelės:

- Ar neužslėpe kur nors cicilistų? Jeigu užslėpei - reikia spaviedotis.

O jinai:

- Neslėpiau, kunigeli, nemačiau. Aš nieko neslepiu. Kunigeli mačiau su gaspadine šposuojant ir tai visiems papasakoju..

(Visi juokiasi).

DÉDIENĖ: - Ak ta magdė tauškalė. Moterytės, vyrai, gana sédét, parodykim jaunumui kaip senieji šoka. Muzikantai, Kadrilių!

Senieji šoka Kadrilių, Padispaną.

Baigiant šokti padispaną Juozas pasivadina į šali Adelę.

JUOZAS: - Antanas Didžiulis parašė naują eiléraštį. Gal norési paskaityti.

Adelė: - Duok, Juozai, aš nusirašysiu.

JUOZAS: -(duodamas sulankstytą lapelį deklamuoją):

Bé poilsio, miego jie dirbo iš vieno,
Vis tarės, kalbėjosi, mąstė,
Kaip vargo kankinamoms minioms žmonelių,
Teisingąjį kelią atrasti.

ONUTĖ: - Mergiotės, berniokai, pažaiskim „Katinas ant pečiaus tūpėjo“.

(Ivadina visus į ratelį).

Katinas ant pečiaus tūpėjo,
Pelę įsikandės turėjo.
Šerk katinuiskūron,
Nežiūrėdamas katron.

BALSAI: - O dabar padainuokim. Ką dainuosim. (Apie Paežerių kaimą).

Šią naktį per naktį miego nemigau,
Per visa Lietuvą minčiu važiavau.
Niekur néra taip rasti,
2k. Kaip Paežerių žmonės prasti
Ir neturtingi.

Pañčiais susijūosi kaipo pundeliai,
Krūtinės išvėpi kaipo žydeliai,
Platūs dantys kaip vargonai,
Ilgos nosys kaip vargonai,
Ilgos ir kreivos.

Pas juos néra peilio, ką atsiriękti.
Pas juos néra bliudo, kur insipilti.
Kruopų su tarku padėjo,
Ir tos žemén išbirėjo,
Gal buvo kiaura.

Kažkas užtraukia „Saulutė raudona“ ir kiti tuoju pat pritaria:

Saulutė raudona,
Vakařas netoli.
Paleisk mane, mōtinéle,
Su saule namolia.

Eisiu į darželi,
Skinsiu tris rūtėles.
Skinsiu bröliui ir téveliui,
Ir šelmiui berneliui.

Broleliui rūtelę,
Téveliui mételę.
O tam šelmiui bernužéliui
Piktąjį diligélé.

Eisiu į stainele,
Rinksiu tris žirgelius.
Rinksiu bröliui ir téveliui
Ir šelmiui berneliui.

Broliai juodberéli,
O tam šelmiui bernužéliui
Oži pabalnosiu.

Muzikantai užgroja valsę. Visi šoka. Nustojuši groti tuoj pat
vaikinai ir merginos sustoja ratuku, šoka „Noriu miego“.

Noriu miego, saldaus miego,
Negaliu užmigti.
Jaučiū kiemē mérkužéle,
negaliu sutikti.

Siunčiu tarną ir tárnaite
pažiūrėt, ką veikia.
Skina, pina vainikéli
Iš žalių rūtelių.

Beskindama, bepindama
Sū vainiku kalba
Mielas mano vainikéli,
Kur aš tave désiu.

ADELÉ: - O dabar visi klausykit. Pasakysiu mīslę. Kas atspés, pradės daina.

Mano tévas turi lygius laukus,
Tame lauke - ažuolas,
Tame ažuole - dyvilių šakų,
Ant kiekvienos šakos - keturios šakelės.

Kas?

Keli balsai spélioja neteisingai.

KOSTÉ: - Aš žinau: Metai, 12 mėnesių ir keturios savaitės.

ADELÉ: - Teisingai. Kosté pradeda.

KOSTĖ užtraukia:

Saulutė nusileido,
Mėnulis užtekėjo.
Jauna graži mėrgelė
Pro langeli žiūrėjo.

Ko sėdi už stalelio,
Ko žiūri pro langeli,
Ko neini į darželi.
Skinti žalių rūtelius.

Nei man rūteles skinti,
Nei vainikėlis pinti.
Man dieną naktį rūpi,
Kaip su berneliu būti.

Muzikantai užgroja suktinį. Jaunimas sustoja ir šoka.

Penionių jaunimas ruošiasi eiti į namus. Vienas iš jų pulko kreipiasi į jaunimą.

- Gal jau čėsas ir į namus traukti, kol pareisma, tai ir saulė patekės.

Muzikantai užgroja suktinį. Visi šoka.

Po to dekoja muzikantams, šeimininkams, užkviečia vakaruškon ateinančiam šeštadieniu i Niuronijų kaimą.

Dainuodamas jaunimas išsiskirsto.

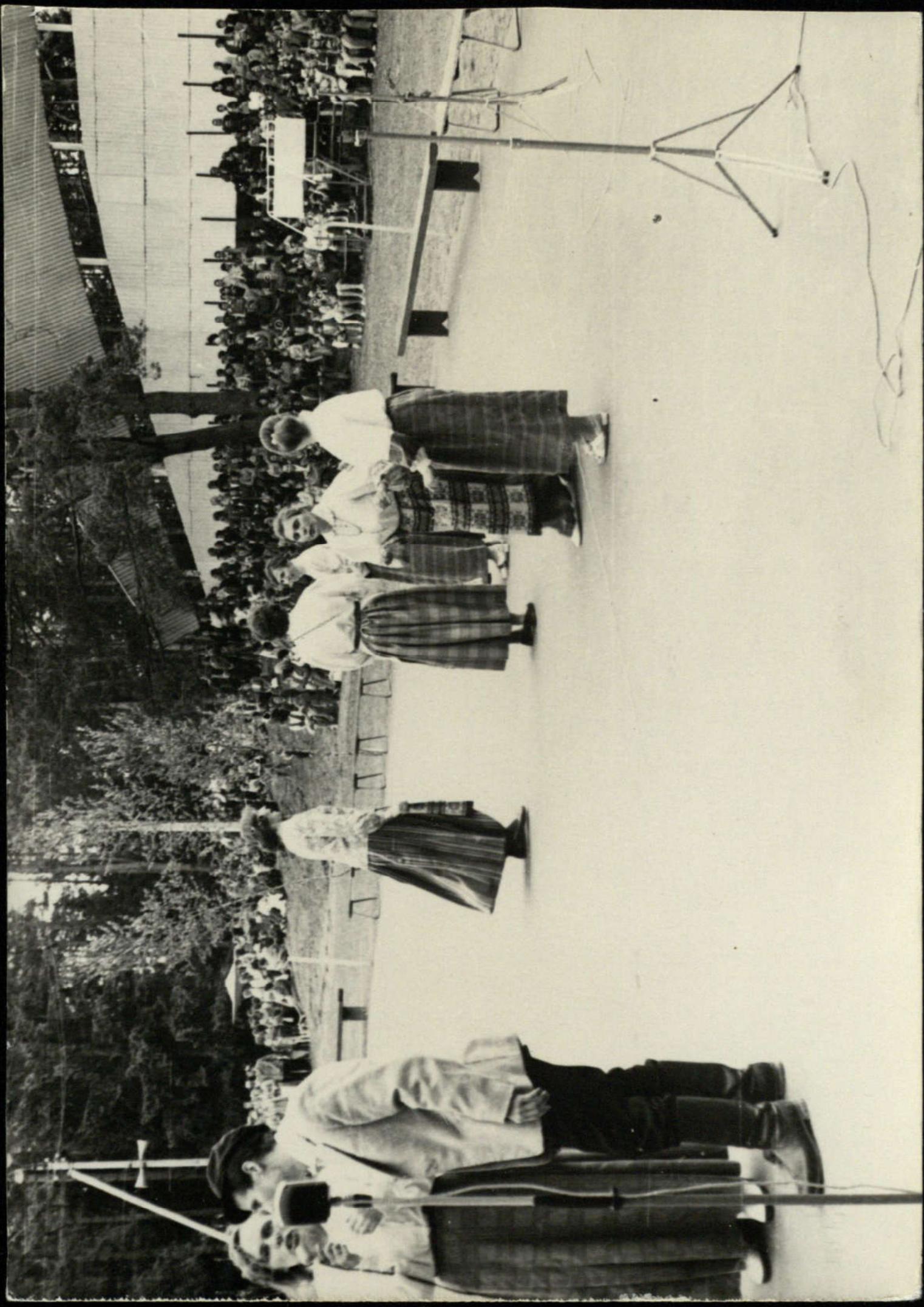
Scenarijaus autoriai:

T. Mikeliūnaitė ir

M. Telksnytė.

Sein unkle, meine kleine
Liaung,
fröhlich von seinem
Pond

Wahl

Tolto a Professore

seminar spondit musicolo...

solve a

dominica

Sulboalvo kario
muzikanten

Solymosnica
et cetera i vulkanskis
Foto J. Prokicic
1948.

Archimantis molea
n' semivittata

Toto d. Preflelio
1971

70

06-13
ЛИП

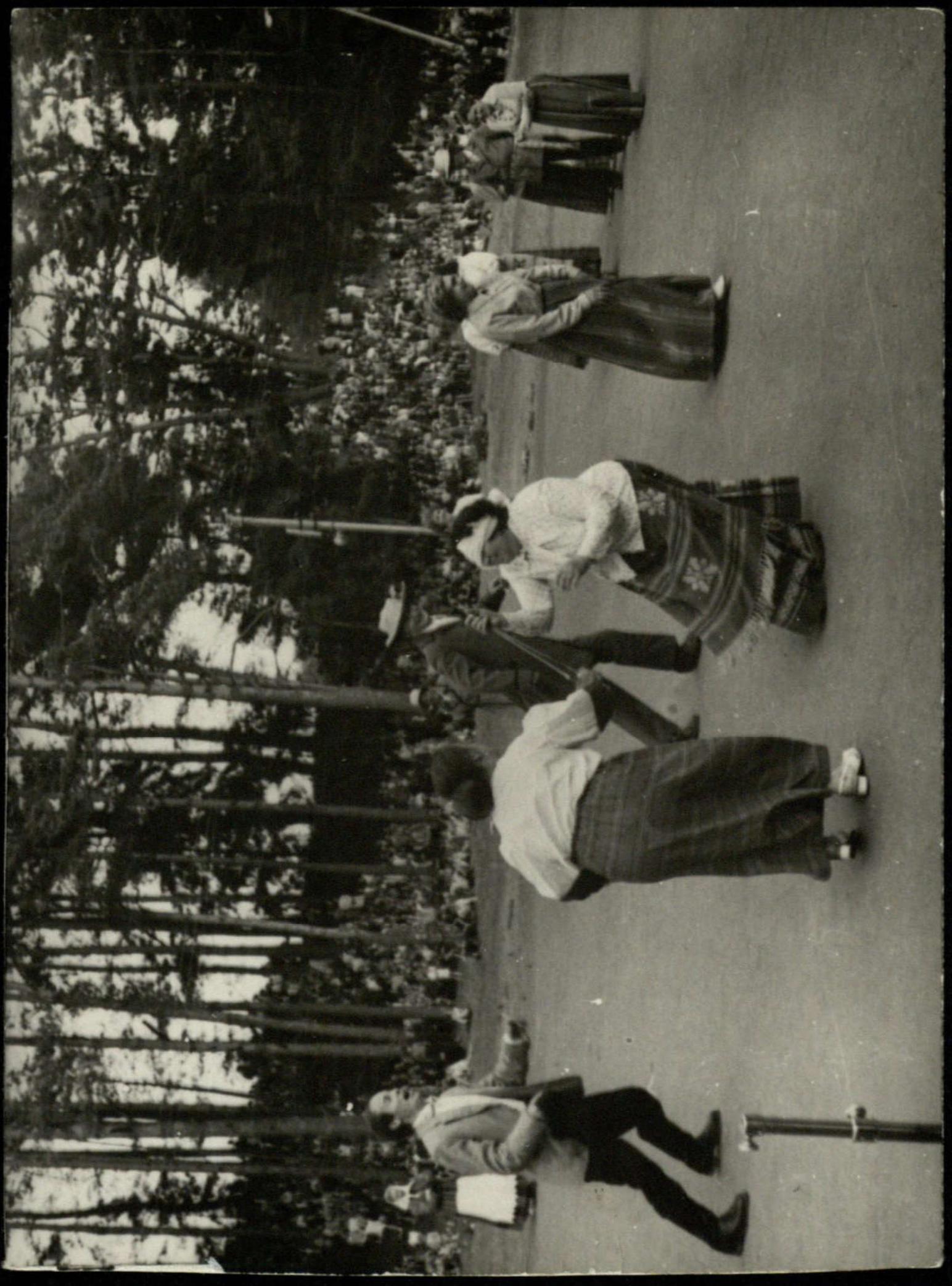

Subadatkis
pirisps-melagis
(*g. mukacensis*)

Foto J. Prethelis
1995 n.

Yer nigris
38 cm
Tolo of Pichuelo
1945.

Hecopriidae / volkensium
ge iodinum

Tolo y Paitchú
syn.

